

Uitgave van Vereniging Woodbrookers Barchem

APRIL 2015

Woodbrookers Berichten

In deze WBB onder andere:

Lezing van Frits de Lange, gehouden tijdens weekend over Een Zelfgekozen Levenseinde

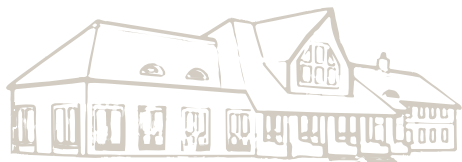
Aankondiging nieuwe Lezing op de berg met Pieter Hilhorst en Herman Noordegraaf

3

INHOUD

Ter Zake	4
Agenda	4
Van het bestuur	4
Van de stichting	5
Gedicht	6
Nieuws	7
Impressie Een Zelfgekozen Levenseinde	8
Lezing uit Een Zelfgekozen Levenseinde	9
Een terugblik op de filosofieweken	11
Universalists Conferentie 2015	12
Stichting COME	13
Ingezonden brief	15
Woodbrooke lezing	16
Vakantieweek	17
Nieuwe Lezing op de Berg	19
Wie en wat bij de Woodbrookers	20
Over het lidmaatschap	21
Mutaties	21
Legaat	22
Colofon	22

VAN DE REDACTIE

Ter Zake

Voor u ligt het derde nummer van WoodbrookersBerichten. U leest hierin slechts één verslag van een cursus, daarnaast informatie over COME, n.a.v de middag van de ledenvergadering in januari. Ook in dit nummer informatie over de ontwikkelingen binnen het huis, de stichting en de vereniging.

Dores Lignac verzorgt de aankondiging van de conferentie te Birmingham.

Adelheid de Jonge en Marijke Sondorp

AGENDA

26 april 2015

Woodbrooke lezing met Peter Paul Verbeek

20 - 25 juli 2015

Vakantieweek

27 september 2015

Lezing op de Berg

Meer informatie leest u op www.woodbrookers.nl

VAN HET BESTUUR

Een half jaar geleden hadden we soms het gevoel dat het met de Vereniging Woodbrookers niet zo goed meer ging. De cursussen gingen niet door, er kwamen geen nieuwe mensen meer bij, we vroegen ons echt af of het tijd werd de Vereniging op te heffen. De koek leek op.

We gingen begin november met zo veel mogelijk leden om de tafel zitten, om te praten over de Vereniging. Het was een heftig gebeuren, terugblikken en vooruitzien, voor- en tegenstanders, maar uiteindelijk met een grote meerderheid van stemmen het besluit: doorgaan! Alle leden hebben hiervan reeds bericht gekregen en het uitgebreide verslag is toegezonden. Mocht u dat gemist hebben, geef een telefoontje of een e-mailtje.

Na dit weekend is er een nieuwe programmagroep ontstaan voor het organiseren van lezingen op de zondagmiddag. Jawel, zoals die vroeger 'op de berg' zijn gehouden. Het bestuur blijft de weekenden en mid-weken opzetten en begeleiden, met hulp van leden. We plannen wat voorzichtiger, we proberen meer in te spelen op zowel de actualiteit als op de thema's die zeer dicht bij de leden staan. Ook al willen we erg graag een jongere leeftijdsgroep binnenhalen, we zijn wel zo reëel om in te zien dat onze leden geen toekomstige maatschappijveranderaars zijn. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het eerste Woodbrookers-weekend dat ging over het levenseinde, weer was volgeboekt. De oprichters van de Vereniging stonden aan het begin van hun leven, met plannen om 'door onderlinge ontmoeting in een geest van openheid, religieuze verbondenheid en maatschappelijk betrokken zijn bij te dragen aan persoonlijke verdieping en aan bezinning op de maatschappelijke verantwoordelijkheden'. Ouderen zijn in een veel latere fase van hun leven. Maar het blijft 'leven' en dat doen we in Barchem op dezelfde wijze als we altijd hebben gedaan.

Marijke Sondorp

Voorzitter Vereniging Woodbrookers Barchem

VAN DE STICHTING

Hoe gaat het nu met het Hotel?

Het is inmiddels een jaar geleden dat helaas de hotel-BV failliet gegaan is. Doordat het stichtingsbestuur dat heeft zien aankomen konden wij ons voorbereiden op dat probleem en de doorstart met het overgrote deel van het personeel. We hebben een nieuwe financier gevonden waardoor onze financieringslasten behoorlijk zijn gedaald.

In november hebben we een nieuwe directie in het hotel gekregen. De vorige directie heeft zelf te kennen gegeven niet langer meer door te willen gaan.

Wij zijn zeer tevreden over de nieuwe directie die zich samen met de andere medewerkers enorm inzet om de omzet van het hotel te laten stijgen en de kosten te laten dalen. Gezien de grote hotelkennis van de nieuwe directie verwachten wij daar veel van. De nieuwe BV heeft de naam Landgoed Kalenberg gekregen. Deze nieuwe naam zal binnenkort ook gebruikt worden om de naam van de Stichting te veranderen.

De doelstelling van de stichting zal wat aangepast worden. Er zal meer tot uitdrukking gebracht worden dat het doel te maken heeft met het in stand houden van het totale landgoed inclusief de opstallen. Geprobeerd wordt ook om de ANBI status (Algemeen Nut Beogende Instelling) te krijgen.

Het onderhoud van het totale landgoed, inclusief de gebouwen en het moeten voldoen aan allerlei wet- en regelgeving vraagt van het stichtingsbestuur veel aandacht en tijd. Onlangs is er een beheer- en onderhoudsplan voor jaren gemaakt op basis waarvan de Stichting haar

uitvoeringsplannen kan organiseren en budgetteren. Nog steeds worden we geconfronteerd met achterstallig onderhoud uit de vorige periode hetgeen ook financiële gevolgen voor de stichting heeft (rieten dak, niet aangesloten rioleringen etc.). Naar de toekomst toe zal het stichtingsbestuur zich beraden over ook andere exploitatievormen voor het Landgoed behalve dan die van het hotel. Vooralsnog worden er in het hotel investeringen gedaan die de kwaliteit van het verblijf verder moet verbeteren, de werkomstandigheden beter maken en die aansluiten bij de behoefte van de gasten.

We blijven u verder op de hoogte houden en we hopen u weer als gast op het mooie Landgoed te mogen begroeten.

April 2015
Het Stichtingsbestuur

GEDICHT

P E S S I M I S T

*Toen ik ontwaakte
Uit een verre slaap
En op de grens
Van zuiver weten
Van droom en werkelijkheid
Mijn koers bepaalde
Voor de begonnen dag
Zag ik een ster
Van diepe schittering
In de hoek
Van mijn kamer staan
Ze vroeg mij
Met haar mee te gaan
Naar alle plaatsen
Waar wat licht moest zijn
Waar mensen zoeken
Naar wat beter is
Voor nu en straks
Voor hen die na ons komen
De torenkamers
Van de wetenschap
Het Binnenhof
Het Rode Plein
Het Pentagon
Downing Street
Rome
Teheran
Om in de koele kerkers
Wat bij te lichten*

*Ik kleepte mij
En ging op weg
Haar lokkend schijnsel achterna
Met hoop en moed
Als leeftocht
Voor de lange reis
Vermoeid
Toch nog met hoop
Kwam ik er aan*

*Ik trof er slechts
Fossiele mensen.*

Leuntje Kuipers-Hartog

NIEUWS

Programmagroep Vereniging Woodbrookers Barchem, Stichting Beheer Woodbrookershuis en Landgoedhotel Woodbrooke

Vanaf het eerste moment dat er gesproken werd over de transitie van conferentieoord naar hotel kwam de zorg ter sprake over het behoeden en bewaren van het gedachtegoed van de Woodbrookers. Dit was ook de reden dat er in het bestuur van de stichting drie leden werden benoemd namens de Vereniging, de z.g. A-leden ter bewaking en stimulering van dit gedachtegoed. Bovendien heeft degene die Woodbrooke uit de financiële problemen heeft geholpen dit gegeven nauwkeurig omschreven als voorwaarde voor de financiële hulp. Met andere woorden het gedachtegoed moet blijvend aandacht krijgen.

Centraal staat op het moment: de actualisering van datgene dat de oprichters voor ogen stond en dat heden ten dage zeer actueel blijkt te zijn!

Op buitengewone ledenvergadering van de Vereniging in november zijn tal van suggesties gedaan met betrekking tot de WB-doelstelling. Daarbij werd uitgegaan van in ieder geval het organiseren van twee lange weekendcursussen, verdeeld over voorjaar en najaar, een zomervakantieweek en Kerstgastendagen. Bovendien werd opgeroepen de z.g.

Berglezingen in de Boskapel weer te organiseren. Door het slinkend aantal leden van de Vereniging zijn we nog meer genoodzaakt om ook buiten dat ledenbestand deelnemers te werven. Het is thans de bedoeling om ons ook duidelijk te richten met de P.R. op de regio. Eventueel een enkele keer over de Duitse grens. Het is goed om naar buiten te treden met wat Woodbrookers beoogden en beogen.

Om nu met de komst van de nieuwe directie zo efficiënt mogelijk het actualiseren gestalte te geven, is het de bedoeling dat de drie A-leden nauwer gaan samen werken met het bestuur van de Vereniging en wel als volgt.

Met drie leden van de Vereniging (Irene Goor, Cees Otto en Dirk Somsen), de drie A-leden van het stichtingsbestuur (Nel Voltelen, Bram Grandia en Joan van Melle) en directielid van het hotel (Janine de Vries) vormen deze personen de 'programmagroep', de PG. Tips voor thema's kan men naar hen toesturen.

Er wordt in grote lijnen een jaarprogramma gemaakt. Een activiteit wordt telkens aan één persoon gekoppeld, die belast is met de voorbereiding en de uitvoering. De eerste activiteit wordt door Bram Grandia georganiseerd op zondagmiddag 26 april. Zie hiervoor de aankondiging op pagina 16.

IMPRESSIE

De laatste levensfase en het zelfgekozen levenseinde

Datum: 27 - 29 maart 2015

Verlag: Marijke Sondorp

Tijdens deze dagen kregen we informatie over en vormden we onze visie op het thema euthanasie. Allereerst gingen we van start met feitelijke begripsverduidelijking, zodat we wisten waar we het over hadden. Vervolgens volgde een visie-uitenzetting over vrijwillige levensbeeindiging door Frits de Lange, theoloog. Tot slot bekeken we met elkaar de film 'Mar Adentro', over het thema hulp bij euthanasie.

De feitelijke begripsbepaling werd gegeven door Annemarieke van der Woude, theoloog, en Bart van der Elst, arts. Beiden lichtten hun uiteenzetting toe met voorbeelden uit de dagelijkse praktijk van ziekenhuis en verpleeghuis.

De begrippen

Euthanasie wordt steeds meer in de maatschappij geaccepteerd. Maar wie vragen er aan anderen hen te helpen hun leven te beeindigen?

Het gaat om zieke mensen die in een uitzichtloze situatie uitbehandeld zijn. Niet alleen bij terminale situaties, maar ook bij een opeenstapeling van ouderdomskwalen die, op zich genomen niet levensbedreigend zijn, maar iemand wel de vreugde in het leven ontnemen. Tevens is het inzicht gegroeid dat psychisch lijden net zo zwaar kan zijn als lichamelijk lijden. Ook is er een groep die hun leven als voltooid ervaren en om die reden om euthanasie vragen.

Een andere groep zijn de dementerenden. Een hele moeilijke situatie, omdat de patiënt zelf niet meer wilsbekwaam is. Dus

moet de familie een wens tot euthanasie te kennen geven, waarbij de verzorgers van het verpleeghuis dikwijls een ander beeld hebben van de persoon om wie het gaat.

Vormen van euthanasie

Bij actieve euthanasie wordt een injectie of drankje gegeven. Dit wordt toegepast bij ernstig neurologisch lijden, of bij kanker. Bij palliatieve sedatie dient de arts een pijnbestrijder toe, meestal morfine, steeds in een hogere dosering. Daardoor komt de patiënt in coma om in een later stadium te overlijden. We spreken van versterving of passieve euthanasie, wanneer er gestopt wordt met eten en drinken. Dat is een lang proces, waarbij de arts de plicht houdt voor de verzorging.

Wilsverklaring

Bij een negatieve wilsverklaring leg je vast wat je in bepaalde situaties niet wilt: géén verdere behandelingen, niet reanimeren, geen sondevoeding. Dit is het recht van een patiënt om een behandeling te weigeren.

Positieve wilsverklaring: je legt vast wat je wel wilt in situaties van ernstig lijden, bijvoorbeeld het verzoek tot euthanasie in geval van dementie.

Euthanasie is geen recht. De euthanasiewet is een wet voor artsen, die zorgt voor de zorgvuldigheidseisen voor het vrijwaren van strafvervolging.

De wilsverklaring is een belangrijk document in de besluitvorming rond het levenseinde. Maar het is een leidraad voor anderen.

We zagen met elkaar de film Mar Adentra, (de zee binnenin). Het gaat hierbij om het strijden voor het recht op hulp bij euthanasie. De hoofdpersoon heeft een gebroken nek, ten gevolge van een duik in ondiep water. Hij is vanaf de nek verlamd. En na ruim 25 jaar wil hij niet langer leven. Een indringend verhaal, maar eigenlijk met een zeer positief eind.

LEZING

'De eigen weg te gaan'

Datum: 28 maart 2015

Auteur: Frits de Lange (tijdens weekend Het Zelfgekozen
Levenseinde)

1. We zijn verantwoordelijk voor onze eigen ouderdom, ook geestelijk

In de moderne tijd kunnen niet doen alsof de hoge ouderdom ons overkomt. We moeten er verantwoordelijkheid voor nemen en er voorbereid op zijn. Ook geestelijk. De benedictijn Anselm Grün spreekt van ouderdomsdiscipline: “Disciplina” komt van het Latijnse “dis-ci-pere: vastgrijpen, in de hand nemen, ontleden”. Discipline betekent dat ik mijn leven in eigen handen neem. Geestelijk leven betekent ook handelen en strijden volgens een welbepaalde methode. (...) Geestelijk leven betekent dat ik zelf de verantwoordelijkheid voor mijn leven op mij neem. Het helpt niet dat we jammeren omdat we zo’n beroerde levensgeschiedenis hebben. We kunnen ons leven zo vormgeven dat het overeenstemt met het oorspronkelijke, zuivere beeld dat God van ons heeft.’ (Benedictus van Nursia. Uitgeverij Altiora: Averbode 2003, 43)

2. Zelfwording: de reis naar jezelf

Het reismotief is een universeel en klassiek beeld voor de levensloop. Maar ik wil het radicaal verstaan: je bent niet op reis, jij bent een reis. Je bent geen project, maar een traject. Je bent geen ding, maar een geschiedenis. Levenslang op weg naar ... je zelf. De ouderdom versta ik als de radicalisering en intensivering van de reiservaring.

Reizen betekent altijd: ontmoeting met het vreemde. Je komt tot jezelf via het andere. Het vervreemdende/ vertrouwd van je eigen lichaam, de tijd, de anderen om je heen. Ze worden je in de ouderdom steeds meer vreemd, als je niet je best doet ze telkens weer jezelf toe te eigenen. Ouder worden is de intensivering en radicalisering van de ervaring van de omweg. Spiritueel drukt zich deze ervaring van vervreemding treffend uit in het pelgrimsmotief. De pelgrim is geen held, die verrijkt maar onveranderd thuiskomt, geen nomade die eeuwig zwerft, geen toerist die innerlijk thuisblijft, maar een reiziger die gebroken en veranderd thuis komt. Thuiskomen? Ja, dat diep menselijke verlangen is onuitroeibaar. Zoals Leonard Cohen zingt: *‘Going home/ Without my sorrow/ Sometime tomorrow/ To where it’s better/ Than before. Going home/ Without my burden/ Behind the curtain/ Without the costume/ That I wore.’*

3. De paradox van het afscheid nemen: loslaten als aanvaarden.

Kun je dat ooit leren, je erop voorbereiden? Herman Andriessen (1927 – 2013) vond van wel: ‘Afscheid nemen wordt ons door het leven aangedaan. Maar om het werkelijk te kunnen “nemen”, dient er in ons een bereidheid te ontstaan.’ ‘Staan in het einde’ betekent voor hem: die laatste levensfase als te een mogelijkheid tot innerlijke groei te beamen, er volmondig ja op te zeggen. Het aflopende leven niet uit je weg te laten stromen, maar er midden in te staan en te kiezen voor de eindigheid ervan. In die zin, zegt Andriessen, overkomt oud zijn je niet, maar is het een beslissing: je aanvaardt al dan niet principieel de dingen die

bij de ouderdom en de eigen levensloop behoren en zegt er 'Amen' op. Dat is: 'ik ben het er mee eens'. Dat gaat niet vanzelf, en soms lukt het ook niet. Maar wie alleen vecht tegen de eindigheid en haar niet kan beamen, heeft tegen beter weten in de strijd van meet af aan al verloren. Wijsheid is inzien dat het levensverlangen ten diepste is aangelegd op overgave, op opgaan in het Levensgeheim.

Lars Tornstam, een Zweeds psycholoog-onderzoeker, ziet het bij ouderen ook gebeuren en spreekt van 'gerotranscendentie : de ervaring van meer 'kosmos', minder 'zelf' in de hoge ouderdom, bij een naderende dood. De ervaring van een innerlijke ruimte, gekenmerkt door openheid, ontvankelijkheid, vertrouwen, mildheid, humor, barmhartigheid. Omgekeerde bloei, om met Elisabeth Eybers te spreken:

Uitsig op die kade

Nouliks vertolkbaar wat hulle my vertel,

Spreeus, eksters, meeue, eende, kraaie, al

Die ywerige dagloners van die wal,

Die reier zo afgetrokke opgestel.

Ek mis myself steeds minder. Ek bedoel:

As steeds meer buitendinge my gaan boei

Dan sintels van inwendige gevoel

Tintel dit of ek selfafstotend groei.

Vermindering neem waarneembaar toe. Ek hoop

Om te voldoen aan omgekeerde bloei

En leeg genoeg te loop om vol te loop

Met wat vanuit hierbuite binnevloei.

(Elisabeth Eybers, Versamelde gedigte, 626)

4. Eucharistiesch leven

Paul Ricoeur (1913 – 2005) vond zichzelf 'een late leerling' in de kunst van het sterven. Hij had het meer op het leven. Hij beschouwde het menselijk bestaan niet als een 'Sein zum Tode' (Heidegger). Neen, leven is voor hem '*demeurer vivant jusqu' à ... et non pour la mort*'. 'De mens is de Vreugde van

het Ja temidden van de droefenis van de eindigheid,' schreef hij toen hij jong was. (*L'homme faillible*). 'Beschouw nooit de stervende ander als *moribund*, maar als iemand die tot het einde toe levend is', bleef hij zeggen in zijn hoge ouderdom. Hij leefde vanuit het besef: 'Ik geef omdat mij veel gegeven is.' Je kunt, overwoog de oude Ricoeur, de voorbereiding op de dood spiritueel op drie manieren zien:

1. als totale onthechting (opgave van het zelf, in de lijn van de mystieken),
2. Je geborgen weten in de herinnering van God, vanuit een besef radicale genade of (en daar koos hij voor) als
3. De transfer van liefde voor het leven aan de overlevenden, in het spoor van Jezus: leven als eucharistische dienst. Het leven loslaten door het te delen. Hijzelf voelde zich het dichtst staan bij de laatste optie: uit liefde voor het liefde voor het leven niet aan zichzelf blijven hangen, maar zichzelf weten te geven, op te geven. Gaat het erom de zin van het leven te ontdekken? Neen, aldus de mytholoog Joseph Campbell. Wat we werkelijk zoeken is 'the experience of being alive'. In je lijf en leden de resonantie ervaren van Leven, dat wat groter en meer is dan jezelf. Hebben we een nieuwe ars moriendi, stervenskunst nodig? Ja, maar dan als hoogbejaarde levenskunst.

EEN TERUGBLIK

Filosofieweken bij de Woodbrookers

In de afgelopen zes jaar vonden er in Barchem zomeracademieweken plaats, over verschillende thema's uit de filosofie. Het oorspronkelijke plan om studieweken bij de Woodbrookers te organiseren door mensen van buiten de Vereniging, kwam van Gerlof van Rheenen en Ineke Graat van HOVO Overijssel. Later werden deze weken onder de hoede van de Woodbrookers geplaatst, met het gevolg dat de docenten samen met iemand van de Vereniging het programma opzetten.

Met even een voorzichtige start in 2009 was de animo om zich een week lang stevig bezig te houden met een filosofisch thema, zeer groot. Er ontstonden zelfs wachtlijsten. Het bleek dat met name niet-leden op de weken in Barchem afkwamen. Dat kwam door goede samenwerking met de HOVO in Overijssel en in Gelderland en door de contacten die de filosofiedocent Corrie Haverkort en dichter/docent Theo Ettema zelf hebben vanuit hun eigen praktijk. Sommige deelnemers kwamen op deze manier voor het eerst in Barchem en namen later ook deel aan de 'eigen' Woodbrookerscursussen.

Afgelopen zomer kwamen er ineens minder deelnemers, net als bij alle andere cursussen die de Vereniging wel of niet in samenwerking met anderen had georganiseerd. De laatste cursus is toch doorgegaan, maar de groep was eigenlijk te klein om quitte te spelen.

We hebben de knoop doorgemaakt en organiseren dit jaar geen zomeracademie filosofie. We kijken terug op prachtige bijeenkomsten,
over ethiek,
over erkenning,
over het verlangen als drijfveer,
over levenskunst,
over het maken van de juiste keuzes en
over het eigenlijke leven.

We verdiepten ons in filosofen als Aristoteles en Michael Sandel, Heidegger en Armstrong, Arendt en Van Tongeren, Kant en Savater en soms haalde de docent ineens een andere filosoof erbij, om diens zienswijze op het onderwerp te vergelijken.

Corrie Haverkort, geïnteresseerd in de mens, in de groep mensen in Barchem, in elke individuele deelnemer aan de filosofiecursus, de docent die alle lijnen van de verschillende filosofen met elkaar kan verbinden als dat bij het onderwerp nodig is, deze docent heeft ons heel veel geboden. En we hebben er gretig van gedronken.

We kijken terug met voldoening en weemoed; de tijd van diepgaande studieweken zijn (tijdelijk, even, misschien?) voorbij. Samen met haar echtgenoot dichter/docent Theo Ettema, die tevens zorgde voor de inbreng vanuit niet-westerse levensbeschouwingen, heeft zij een grote bijdrage geleverd aan de inhoud van het Woodbrookerswerk.
Hartelijke dank!

Marijke Sondorp

UNIVERSALISTS CONFERENTIE 2015

Een onderzoek naar de betekenis en doel in ons leven

QUG, een afkorting voor Quaker Universalist Group organiseert ook in 2015 weer haar jaarlijkse conferentie van 15-17 mei in Woodbrooke, Birmingham.

Tijdens deze studiedagen buigen zij zich over vragen rond betekenis en doel van het leven. Omdat de Quakers van mening zijn dat 'spiritueel bewustzijn toegankelijk voor iedereen is, of je nu wel of geen religie aanhangt', stellen zij zich de vraag hoe dan die betekenis en het doel in het leven in te vullen:

... moeten we Gods wil doen en Hem eren? of de vijf pilaren van de Islam volgen? of de Tao? of ons gedragen volgens de dharma? of Verlichting zoeken? of spirituele bevrijding door een immanente God die in ons werkzaam is? of in harmonie zijn met onszelf en de natuur? of volledig mens zijn? of op zoek gaan naar het mysterie van het leven? of leven om in de hemel te komen? Of is de betekenis en het doel een combinatie van al deze doelen?

De conferentie is tweeledig: de presentaties (zie hieronder) presenteren een scala aan visies, daarnaast wordt er in kleine groepjes gesproken, waarin ieder persoonlijk de betekenis en doel in zijn leven kan onderzoeken.

De sprekers (voor zover al bekend) zijn:

- Eleanor Nesbitt, emeritus professor in Religies en Opvoeding;
- Udayan Chakrabart, psychiater, lid van de raad van de boeddhistische vereniging in Londen en mederedacteur van hun blad The Middle Way;

- Michael Wright, voorganger van het Nontheist Friends Network;
- Tony Philpott, lid van het QUG bestuur en auteur van het boek From Christian to Quaker.

Er wordt nog gezocht naar een spreker met een islamitische achtergrond.

Een bijzonder boeiend thema en daardoor wellicht een uitdaging om dit jaar af te reizen naar Woodbrooke?
Kosten £ 195,-

Geeft u zich dan schriftelijk op bij:

Glen Gates
5 School Street
Church Lawford, Rugby
CV23 9EE , UK

Of per email: glen@qug.org.uk

Ik hoop een of meer Barchemleden daar te ontmoeten!

Dores Lignac

STICHTING COME

Stichting COME voor seminars Palestijnen en Israëliërs

In de middagbijeenkomst van de ledenvergadering van de Vereniging Woodbrookers Barchem op zaterdag 10 januari 2015 hield Maaïke Hoffer met behulp van de beamer een inleiding over de ontmoetingsseminars die de stichting COME jaarlijks organiseert voor Israëliëse en Palestijnse jongeren. In het navolgende wordt informatie gegeven over de inhoud van deze bijzonder interessante inleiding.

Maaïke Hoffer is projectleider van de stichting Communication Middle East (COME). Zij heeft haar kinderjaren doorgebracht in de internationale leefgemeenschap Nes Ammim in Israël. Op 8-jarige leeftijd kwam ze naar Nederland. Daar heeft zij de universitaire studie Talen en Culturen van het Midden-Oosten gedaan, zij studeerde daar zowel Hebreeuws als Arabisch. Zij heeft anderhalf jaar in Syrië gewoond, een half jaar in Egypte en negen maanden in Ramallah. Met deze achtergrond komt ze bij de deelnemers aan de seminars neutraal over en dat is heel belangrijk.

Het is al weer veertig jaar geleden dat door Marius Groeneveld het eerste seminar werd georganiseerd met deelnemers uit verschillende landen. Hij had een reisbureau dat reizen organiseerde naar het Midden-Oosten. Hij is ook de oprichter van de stichting COME. De laatste vijftien jaar worden specifiek voor Israëliëse en Palestijnse jongeren (20 tot 35 jaar) ontmoetingsseminars georganiseerd. De reden is dat zolang het conflict tussen Israëliërs en Palestijnen voortduurt het voor hen zelf moeilijk zo niet onmogelijk is

om deze seminars te organiseren. Omdat deze ontmoetingen belangrijk zijn organiseert de Nederlandse stichting COME deze seminars.

Tijdens de seminars ontmoeten jongeren elkaar in een neutrale omgeving en leren zij elkaar op gelijkwaardige wijze kennen. Deelnemers aan het seminar doen ervaringen op die hun blikveld verruimen. Zij kunnen die ervaringen toepassen in hun dagelijks leven en in de maatschappelijke posities die zij (gaan) bekleden. Uit wetenschappelijk onderzoek en persoonlijke verhalen blijkt dat deze seminars grote veranderingen teweeg kunnen brengen bij de deelnemers. “Dit seminar heeft mijn leven veranderd”, zei een deelnemer na afloop.

Samen met twee Nederlandse begeleiders is een aantal Israëliëse en Palestijnse oud-deelnemers verantwoordelijk voor de organisatie en het verloop van een seminar. Via hun eigen kanalen werven zij deelnemers die één ding met elkaar gemeen hebben: zij hebben de moed om aan een seminar deel te nemen.

Zoals bekend werd in 1948 de staat Israël opgericht. Tot dan toe vormde Palestina een onderdeel van het Ottomaanse rijk. Na de Eerste Wereldoorlog kreeg Engeland het mandaat over Palestina. Na de Tweede Wereldoorlog trokken steeds meer joden naar dat gebied. De Palestijnen zagen hen als nieuwkomers en zichzelf als de oorspronkelijke bewoners. Na de vorming van de staat Israël zijn veel Palestijnen gevlucht, verjaagd en verdreven. Velen zijn naar Jordanië gegaan, maar ook zijn er die zich in Syrië en Libanon hebben gevestigd. Velen zijn ook naar de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook gegaan, naast dat er een behoorlijk aantal in Israël zijn blijven wonen. De staat Israël telt momenteel acht miljoen inwoners waarvan anderhalf miljoen Palestijnen, de Palestijnse-Israëliërs. Dat de vorming van de staat Israël door de Israëliërs en de Palestijnen totaal anders wordt gewaardeerd en beleefd is evident.

In 1967 bezetten de Israëliërs de Westbank en de Gazastrook. Deze twee gebeurtenissen - namelijk de oprichting van de staat Israël en de bezetting van de Palestijnse gebieden - heeft ertoe geleid dat de Palestijnen kunnen worden ingedeeld in twee groepen: de 48-ers en de 67-ers.

De '48 Palestijnen zijn nazaten van de Palestijnen die bij de stichting van de staat Israël in 1948 in het gebied zijn blijven wonen. Zij hebben nu een Israëliësch paspoort en kunnen dus net zo makkelijk reizen als Israëliërs. De '67 Palestijnen wonen in bezet gebied en hebben voor elke reis een uitreisvisum nodig, afgegeven door Israël.

Uit de oud-deelnemers wordt een comité van vrijwilligers gevormd. Dat comité bestaat uit twee 48-ers, twee 67-ers en twee joodse Israëliërs. Zij selecteren de deelnemers aan een seminar. Eén van de criteria is een redelijk goede beheersing van het Engels. Samen met twee begeleiders uit Nederland vormen ze een team van acht begeleiders.

De seminars worden gehouden op Cyprus - neutraal terrein. Op het programma staan workshops over het conflict op Cyprus, waarbij de deelnemers gestimuleerd worden na te denken over deze kwestie. Vaak bleek dan dat er veel overeenkomsten zijn met wat er speelt tussen Israëliërs en Palestijnen.

Deelnemen aan een seminar vraagt moed. De deelnemers hebben vaak stereotype beelden van elkaar. Je bent elf dagen met de vijand in een groep en deelt bij overnachting één kamer.

De verwachtingen van de deelnemers die aan een seminar beginnen zijn heel verschillend. In het algemeen zijn de Israëliërs vooral nieuwsgierig naar wat ze gaan tegenkomen. De Palestijnen, willen veelal, vooral de 67-ers, hun verhaal

kwijt. Uitgangspunt is: respecteer iedereen in zijn/haar opvatting.

De eerste dagen staan in het teken van de kennismaking en dat gebeurt op een ontspannen en speelse manier. Daarna gaat men in twee- of drietallen voor een nader kennismakingsgesprek. Thema kan zijn iets te vertellen over conflicten in de familie. In die beginfase komt ook de vraag aan de orde wat je van dit ontmoetingsseminar verwacht. Een en ander wordt afgesloten met een kringgesprek.

Natuurlijk ontstaat er tijdens zo'n seminar soms een emotionele explosie. Een begeleider of mededeelnemer gaat dan praten met de betreffende deelnemer. Ook bij de debriefing wordt dit ingebracht zonder verdere discussie.

Er is altijd een lange middagpauze van drie uur. Ook wordt altijd gekozen voor een hotel met zwembad. Er is veel ruimte voor ontspanning. De deelnemers zien dit als zeer waardevolle en onmisbare tijd: ze blijven praten tijdens de lange pauze, of men gaat juist spelletjes doen in het zwembad, waarbij de deelnemers elkaar op een heel andere manier leren kennen.

De te bespreken onderwerpen worden gezamenlijk vastgesteld in zogeheten hot-topics ofwel hete hangijzers. Dat gebeurt een aantal keren en de onderwerpen met de meeste stemmen worden de discussieonderwerpen. Bij die discussies gaat het ook vaak om angst en vertrouwen. Wie bij elkaar in een groep zitten wordt door de begeleiders geregeld.

Er zijn twee culturele avonden. De Palestijnen willen dan veelal eten koken. Maar ook nogal eens een bruiloft naspelen. De Israëliërs kiezen vaak de sabbat als thema of soms ook de avond voor pasen.

Na afloop van een seminar blijkt vaak dat angst is omgezet

in vertrouwen. Aan beide kanten gaat het om mensen. De vijand is een persoon geworden. Dat blijkt ook wel in wat de deelnemers daarna doen. Op de sociale media houden ze contact met elkaar. Vaak zijn er daarna nog persoonlijke ontmoetingen.

Tijdens de inleiding werden door de zeer geïnteresseerde en betrokken aanwezigen regelmatig vragen gesteld. Na afloop van de inleiding werd Maaïke door Dirk Somsen bedankt voor haar duidelijke inleiding en Marijke Sondorp onderstreepte die dank met een bloemetje.

Financieel wordt van de deelnemers aan een ontmoetingsseminar een eigen bijdrage gevraagd van € 200 per persoon. De kosten van een seminar bedragen € 1000 per persoon. Begrijpelijk dat de stichting COME dankbaar is voor elke donatie. Het bestuur van de Vereniging heeft daarom eenmalig een donatie gegeven. Op www.stichting-come.nl of via stichtingcome@gmail.com is meer informatie te krijgen over het werk van de stichting COME. Het IBAN-nummer is NL04 INGB 0003 7331 87

Dirk Somsen

INGEZONDEN BRIEF

Rotterdam, 27 januari 2015

Beste Marijke,

Dank voor de notulen van de ledenvergadering. Als ik geen gehoorproblemen had was ik gekomen en zou ik ook vaker een cursus doen. Maar ik kan wel schrijven! Ik vind het mooi dat jullie beginnen met / vanuit stilte. Ook de tekst 'Kijk niet te vaak achterom', vind ik mooi. Al kijk ik zelf heel vaak achterom, zo veel mogelijk in dankbaarheid voor wat ik kreeg in dit leven en nog krijg.

Ik las dat iemand vindt dat de cursussen gratis moeten zijn voor de leden. Dat vind ik niet. Maar ik begrijp wel dat jullie geld tekort komen voor wat jullie willen realiseren. Dan lees ik dat er geld belegd is bij Ahold, Shell en ASN. En dan denk ik NEE! ASN o.k. , maar Ahold en Shell! Vooral Shell die er geen been in ziet te gaan boren op de Noordpool en die de delta van de Niger zodanig vervuild heeft dat de mensen daar de olieplassen op de velden hebben staan en dag in dag uit Shell eten, drinken en ademen.

Juist van jullie als Woodbrookers verwacht ik creatievere oplossingen als het om geld beleggen gaat. Kijk eens naar wat de Stichting Triodos Foundation te bieden heeft. En stop eens met dat glossy cahier. Ik lees het nooit. Het simpele was veel toegankelijker, persoonlijker.

Mochten jullie toch weer contact met andere organisaties aandurven, probeer dan eens:

- Ghandituin Rotterdam*
- Franciscaans Milieuproject Stoutenburg*
- Buitenkunst*

Ik denk met jullie mee, vriendelijke groet, Ellen de Haan

Woodbrooke lezing op zondagmiddag 26 april 2015

Professor Peter Paul Verbeek (TU Twente) over :

"De grens van de mens: over religie en technologie"

Nieuwe technologische ontwikkelingen kunnen mensen niet alleen beter maken, maar ook verbeteren. Het is hoog tijd dat de ethiek zich gaat richten op de vraag hoe deze middelen een goede inbedding in de samenleving kunnen krijgen, aldus de techniekfilosoof Peter-Paul Verbeek.

Verbeek verzet zich niet bij voorbaat tegen ingrepen in de menselijke natuur, maar onderzoekt de nieuwe manier van mens-zijn die eruit ontstaat. 'Angst voor nieuwe technologieën' ontkent het wezen van de mens, vindt Verbeek. "Vogels hebben vleugels, mensen techniek". En de religie? Mens als medeschepper? Een spannend thema.

Programma :

- 14.00 uur Ontvangst met koffie en thee in de lounge van het Woodbrooke Hotel.
- 14.30 uur Start programma in de Douglas zaal. De inleiding van de spreker en de gespreksleiding zijn in handen van ds. Bram Grandia (oud IKON pastor). Na de lezing is er gelegenheid tot discussie in de Douglaszaal en napraten in de lounge incl. 1 consumptie. De uiterlijke eindtijd van het programma is 17.00 uur.

Uiteraard is het mogelijk verder na te praten tijdens het diner in Brasserie Woods (3-gangen keuzemenu à € 28,50). Reserveringen via info@woodbrookebarchem.nl of 0573 441734.

U kunt zich opgeven voor de lezing door een mail te sturen voor 13 april a.s. naar braamgrandia48@gmail.com en € 12,50 p.p. over te maken op IBAN NL57 INGB 0000 93 0000 t.n.v. Vereniging Woodbrookers o.v.v. 26 april 2015

Woodbrookersweg 1 – 7244 RB – Barchem – 0573-441734
WWW.WOODBROOKEBARCHEM.NL

VAKANTIEWEEK

Vakantie vieren bij de Woodbrookers in Barchem

Marijke Sondorp Joke Reints

U kunt volop genieten van alles wat er te beleven is in het huis en in de prachtige omgeving, van stilte en rust tot gezelligheid en een goed gesprek. De gastvrouwen organiseren een facultatief programma op basis van een thema. U bent natuurlijk vrij om uw eigen dagen in te vullen, maar u kunt ook deelnemen aan verschillende activiteiten. U bent van harte welkom!

Praktisch

Datum:	<u>Aankomst maandag 20 juli, na de lunch</u> <u>Vertrek zaterdag 25 juli, na het ontbijt</u>
Gastvrouwen:	<u>Joke Reints en Marijke Sondorp</u>
Prijzen	<u>Eenvoudige kamer € 575,-</u> <u>Tweepersoons luxe kamer € 630,-</u> <u>Eénpersoons luxe kamer € 700,-</u>
Aanmelden	<u>via e-mail: masondorp@solcon.nl</u> <u>met uw voorkeur voor een slaapaccommodatie</u> <u>- eenvoudig of luxe- en eventuele dieetwensen</u>
Aanbetaling	<u>€ 15,- voor 1 juli 2015 overgemaakt op</u> <u>NL 57 INGB 0000 93 0000</u> <u>t.n.v. Vereniging Woodbrookers Barchem</u> <u>onder vermelding van 'vakantieweek 2015'.</u>
Info	<u>Marijke Sondorp 0341-353717</u>

NIEUWE LEZING OP DE BERG

De Vereniging Woodbrookers Barchem organiseert samen met de Banning Vereniging Amsterdam een nieuwe Lezing op de Berg op 27 september 2015.

Participatiesamenleving in sociaaldemocratisch perspectief, met Pieter Hilhorst

De belofte van de decentralisaties was dat de zorg minder bureaucratisch wordt en dichterbij mensen wordt georganiseerd. Lokale politici zouden dat beter kunnen regelen dan landelijke – zij staan immers dichterbij de burger. Daarmee sluiten de decentralisaties aan bij de traditie van ‘wethouderssocialisme’, een streven om binnen de mogelijkheden van het lokaal bestuur zoveel mogelijk te realiseren van het sociaaldemocratisch gedachtegoed. Maar pakken de decentralisaties wel zo uit als sociaaldemocraten wensen? En wat betekent wethouderssocialisme in het licht van de decentralisaties en de participatiesamenleving?

Over Pieter Hilhorst

Pieter Hilhorst is een Nederlands politicus, politicoloog en publicist. Van 28 november 2012 tot 20 maart 2014 was hij wethouder van financiën, onderwijs en jeugdzorg van Amsterdam. Als publicist schreef hij columns voor de Volkskrant en was hij programmamaker en ombudsman bij de VARA. In 2013 publiceerde hij samen met publicist Jos van der Lans het boek Sociaal doe-het-zelven. De idealen en de politieke praktijk.

Religieus-socialistisch denken over de participatiesamenleving met prof. Herman Noordegraaf

De Nederlandse sociaaldemocratie kent een religieus-socialistische onderstroom. Aan het begin van de twintigste eeuw kozen katholieken en protestanten geïnspireerd door hun religie voor de sociaaldemocratische en socialistische idealen, de PvdA werd mede opgericht door een dominee. Herman Noordegraaf zal ingaan op religieus-socialistisch denken over participatie en verantwoordelijkheid, in het bijzonder dat van Willem Banning. Hoe verhouden rechten en verantwoordelijkheid zich tot elkaar in de verzorgingsstaat?

Over Herman Noordegraaf

Herman Noordegraaf is bijzonder hoogleraar voor diaconaat en universitair docent aan de Protestantse Theologische Universiteit. Hij doet met name onderzoek naar de activiteiten van kerken met betrekking tot armoede en zorg. Noordegraaf is sinds 1997 voorzitter van Trefpunt PvdA en Levensbeschouwing en in die hoedanigheid bestuurslid van de Banning Vereniging. Hij is tevens voorzitter van het curatorium van de Banningleergang.

Praktisch

- Aankomst bij Hotel Woodbrooke om 13.30 - 13.45 uur. Woodbrookersweg 1, 7244 RB Barchem
- Vandaar wandelen we de Kale Berg op naar het historische lezingzaaltje/Kapel. Daar is koffie en thee.
- Aanvang lezing: 14.15 uur
- Plenaire afsluiting: 16.00 uur met aansluitend een glaasje.
- Toegang € 12,50 p.p. inclusief drankjes, te voldoen bij aankomst in het hotel.
- Opgeven: cornelisotto@gmail.com voor 20 september 2015

Wat en wie bij de Woodbrookers?

Wanneer mensen voor het eerst de naam Woodbrookers horen, vragen zij altijd om nader uitleg. De naam van de vereniging zegt inhoudelijk niets over het doel. Woodbrooke is een landgoed bij Birmingham, waar de Quakers bij elkaar komen. Leidse studenten theologie en filosofie zijn daar aan het begin van de vorige eeuw op bezoek geweest. Zij waren zeer onder de indruk van de open sfeer tijdens de conferenties en de rust om met elkaar te discussiëren over de zin van het leven en de verantwoordelijkheid voor de maatschappij. Zij hebben daarnaast ervaren hoe het is om met elkaar stil te zijn. Dat wilden zij in Nederland ook. En zo zijn Karel Roessingh en later diens leerling Willem Banning voortrekkers geweest van het werk van de Woodbrookers.

Ter illustratie een deel van de statuten van de Vereniging Woodbrookers Barchem:

NAAM, ZETEL EN DUUR

Artikel 1

1. De vereniging draagt de naam 'Woodbrookers Barchem'.
Zij is opgericht onder de naam 'Vereeniging Woodbrookers in Holland' op acht en twintig december negentienhonderd acht. Zij is voortgekomen uit het Quakersettlement Woodbrooke.
2. De vereniging heeft haar zetel te Barchem, gemeente Lochem.
3. De vereniging is aangegaan voor onbepaalde tijd.

DOEL EN MIDDELEN

Artikel 2

De vereniging heeft tot doel door onderlinge ontmoeting in een geest van openheid, religieuze verbondenheid en maatschappelijk betrokken zijn bij te dragen aan persoonlijke

verdieping en aan bezinning op de maatschappelijke verantwoordelijkheden.

Artikel 3

Zij tracht dit doel te bereiken door:

- a. het houden of doen houden van cursussen, retraites, lezingen en besprekingen;
- b. het leggen en onderhouden van contacten met verwante instellingen en het deelnemen aan samenwerkingsverbanden terzake;
- c. het leggen en onderhouden van internationale contacten;
- d. de uitgave van geschriften;
- e. alle andere wettige middelen, die aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.'

Die sfeer tijdens de cursussen wordt gekenmerkt door een ondogmatische houding. De Vereniging heeft allerlei lijnen naar maatschappelijke groepen, maar valt niet onder auspiciën van een geloofsrichting of politieke overtuiging. In het verleden zijn er in Barchem allerlei conferenties geweest van vrijdenkers en voormannen, die zich bij de Woodbrookers terugtrokken om zich te bezinnen op fundamentele besluiten. Maar de besluiten voor het oprichten van een politieke partij, of een omroepvereniging, werden wel bij maar nooit namens de Woodbrookers genomen.

Dat samen praten over belangrijke keuzes in ieders persoonlijk leven gebeurt nog steeds in Barchem, lees hiervoor het programma!

Over het lidmaatschap van de Vereniging Woodbrookers Barchem

Over het lidmaatschap van de Vereniging Woodbrookers Barchem.

Als u zich wilt aansluiten bij de vereniging bent u van harte welkom als aspirant-lid.

- U ontvangt de periodieke nieuwsuitgave van de Woodbrookers
- U ontvangt een reductie van 10% bij deelname aan cursussen van de Woodbrookers.
- U betaalt een jaarcontributie van € 32,50

Na een jaar kunt u lid met stemrecht worden. U gaat dan € 65,- betalen.

En als u geen lid wilt worden, of wilt blijven, maar u draagt het werk van de Woodbrookers wel een warm hart toe, dan kunt u voor € 25,- per jaar donateur worden. In dat geval wordt u net als de leden op de hoogte gehouden van het verenigingswerk, alleen krijgt u geen korting bij deelname.

U kunt zich bij de administratie aanmelden.

Het bankrekeningsnummer is NL57 INGB 0000 9300 00.

Mutaties

Bedankt voor het (aspirant)lidmaatschap

- * O.A.M. Fisscher – Enschede
- * F.L. Gerrits - Borger
- * B. de Graaf – Barchem
- * C.J. Gerritsma - Eindhoven
- * S. de Jong – Bennekom
- * L.N. Kuipers – Hartog – Gorssel
- * M. Werkhoven - Boyl

Verhuisd

- * H.Th.Dake naar Barchemseweg 85c – 7241 JC Barchem
- * F. Felix en M.H. Nijboer naar Kolkweg 56 – 7413 ZH Deventer
- * N.H. Voltelen naar Barchemseweg 87 – 7241 JC Barchem

Overleden

- * V. de Jonge – Abrahams – Leiden 7 oktober 2014
- * J.C. van Duijvendijk - Cambier – Heiloo 30 januari 2015

Aangemeld als donateur

- * L.N. Kuipers - Hartog – Gorssel

Legaat of erfstelling

Wie de Vereniging Woodbrookers Barchem een warm hart toedraagt, kan ons werk steunen met een legaat of erfstelling. De Vereniging Woodbrookers Barchem is een zelfstandige rechtspersoon. Het maken van een legaat of erfstelling geschiedt bij testament. Een beschikking ten behoeve van de Vereniging Woodbrookers Barchem kan bijvoorbeeld luiden: 'Ik legateer, vrij van rechten en kosten, aan de Vereniging Woodbrookers Barchem een bedrag van euro ...' Het is mogelijk aan een dergelijke beschikking een bepaalde bestemming te verbinden.

Zij die een schenking aan onze vereniging willen doen, kunnen over de vorm waarin dit kan geschieden contact opnemen met Ariepieter Versloot, telefoon 0299-655557.

Colofon

WoodbrookersBerichten

Tijdschrift van de Vereniging Woodbrookers Barchem.
Verschijnt twee maal per jaar.

Administratie

Peppelerweg 21, 3881 XJ Putten
Telefoon 0341-353717
E-mail: adm@woodbrookers.nl
Website: www.woodbrookers.nl

Opgave voor cursussen

Opgeven kan per e-mail, per post of per telefoon, onder vermelding van de cursusnaam en door een gedeelte van de cursusprijs ad € 12,50 als inschrijfgeld te storten op rekeningnummer NL57INGB 0000 9300 00 van de Vereniging Woodbrookers Barchem.

Cursussen vinden plaats in het Woodbrooke Hotel,
Woodbrookersweg 1, 7244 RB Barchem
Telefoon 0573 - 441734

Bestuur vereniging

Marijke Sondorp (voorzitter), Bart van der Elst,
Adelheid de Jonge-van 't Veer, Dirk Somsen.

Redactie WoodbrookersBerichten

Marijke Sondorp en Adelheid de Jonge-van 't Veer.

Kopij WoodbrookersBerichten

Peppelerweg 21
3881 XJ Putten
Telefoon 0341-353717
masondorp@solcon.nl

Vormgeving

Mans57, Lochem, 06 5168 2755

Vereniging Woodbrookers Barchem

Al in 1912 werden er cursussen georganiseerd op het landgoed in Barchem, waar kort daarna het Woodbrookershuis verrees. Nog steeds organiseert de Vereniging Woodbrookers Barchem een eigen cursusprogramma. Het accent ligt op levensbeschouwelijke, culturele en maatschappelijke verdieping.